

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ЖИТОМИРСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ДЕРЖАВНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Педагогічною радою ВСП «ЖТЕФК ДТЕУ»
(протокол № 1 від 31.08.2023 р.)

ВВЕДЕНО В ДІЮ

наказом директора ВСП «ЖТЕФК ДТЕУ»
№ 117 від 31.08.2023 р.

Григорій ГУБАРЄВ

ПОЛОЖЕННЯ

**про дотримання академічної доброчесності учасниками освітнього процесу
ВСП «Житомирський торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ»**

Житомир, 2023

1. Загальні положення

1. Положення про дотримання академічної доброчесності педагогічними працівниками та здобувачами освіти (далі – Положення) ВСП «Житомирський торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету (далі – Коледж) розроблене на підставі Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», Постанови Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», Порядку присвоєння вчених звань, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19 серпня 2015 р. № 656, «Про затвердження Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567 (зі змінами), Етичного кодексу ученого України, затвердженого Загальними зборами Національної академії наук України (постанова № 2 від 15 квітня 2009 р.), Листа МОН України від 26 жовтня 2017 року № 1/9-565 та інших нормативних документів ВСП “Житомирський торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету”.

2. Положення визначає основні принципи дотримання академічної доброчесності, утвердження чесності та етичних цінностей педагогічними працівниками та здобувачами освіти в освітній, науковій, виховній та інших видах діяльності, створення нових механізмів побудови комунікації в коледжі та необхідних умов для недопущення порушень академічної доброчесності.

3. Академічна доброчесність – сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватись учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

4. Для забезпечення академічної доброчесності необхідно дотримуватися таких принципів:

- верховенства права;
- демократизму;
- законності;
- соціальної справедливості;
- пріоритетності прав і свобод людини та громадянина;
- рівноправності;
- гарантування прав і свобод;
- науковості;
- професіоналізму та компетентності;
- партнерства і взаємодопомоги;
- поваги та взаємної довіри;
- відкритості і прозорості;

- відповідальності за порушення академічної доброчесності.

5. Форми та види академічної відповідальності визначаються п. 5,6 цього Положення.

6. За дії (бездіяльність), що Законом України «Про освіту» визнані порушенням академічної доброчесності, особа може бути притягнута до інших видів відповідальності з підстав та в порядку, визначених законодавством.

7. Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності визначається педагогічною радою Коледжу з урахуванням вимог Закону України «Про освіту» та спеціальних законів.

2. Дотримання академічної доброчесності педагогічними працівниками

1. Дотримання академічної доброчесності педагогічними працівниками передбачає:

Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей інших осіб.

Дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права.

Надання достовірної інформації про методики й результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність.

Контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти в освітньому процесі та науковій діяльності.

Об'єктивне оцінювання результатів навчання.

3. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти

1. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

Самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей).

Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей.

Дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права.

Надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

4. Порушення академічної доброчесності

1. Порушенням академічної доброчесності вважається: академічний плагіат; самоплагіат; академічне шахрайство; фабрикація; фальсифікація; списування; обман; хабарництво; необ'єктивне оцінювання; піратство; вчинення дій, що створюють загрозу порушення авторського права і (або) суміжних прав, приватний інтерес.

Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства, а саме:

Копіювання чужої наукової роботи, чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем.

Створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел.

Рерайт – перефразування чужої праці без згадування оригінального автора.

Самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів.

Академічне шахрайство - використання під час контрольних заходів непередбачених допоміжних матеріалів та/або технічних засобів; проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами; подавання як результатів власної праці творів, виконаних іншими особами, у тому числі на замовлення.

Фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях.

Фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень.

Списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання.

Обман – надання свідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування.

Хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі.

Необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти, їх творчих здобутків, а також компетентностей педагогічних працівників під час атестації та сертифікації.

Піратство у сфері авторського права і (або) суміжних прав.

Вчинення дій, що створюють загрозу порушення авторського права і (або) суміжних прав.

Приватний інтерес – будь-який майновий чи немайновий інтерес особи, у тому числі зумовлений особистими, сімейними, дружніми чи іншими позаслужбовими стосунками з фізичними або юридичними особами, у тому числі ті, що виникають у зв'язку з членством або діяльністю в громадських та інших організаціях.

5. Порядок перевірки на академічний плагіат

1. Перевірці на академічний плагіат підлягають:

1.1. Курсові роботи (проекти) здобувачів освіти. У відгуку керівника зазначається інформація про відсутність у роботі академічного плагіату.

У випадку виявлення академічного плагіату у курсових роботах (проектах) здобувачів освіти:

- до захисту – робота направляється на доопрацювання з повторною перевіркою на плагіат;

- під час захисту – знімається із захисту з незадовільною оцінкою.

1.2. Навчальні та науково-методичні праці (навчальні посібники, підручники (у тому числі електронні видання), монографії, програми дисциплін тощо). У витязі із засідання циклової комісії щодо рекомендацій до видання навчальних та науково-методичних праць зазначається інформація про відсутність у роботі академічного плагіату. У разі виявлення плагіату, праці відправляються на доопрацювання з повторною перевіркою на наявність запозичення.

1.3. Рукописи статей, які надаються до редакцій наукових журналів. Стаття повинна мати висновок щодо відсутності/наявності текстових запозичень у рукописі та наявність письмової заяви автора (авторів) про відсутність плагіату у тексті статті.

2. Перевірка на наявність запозичень здійснюється з використанням відповідних технологій та комп'ютерних програм, які знаходяться у відкритому доступі у мережі Інтернет.

3. Критерії оцінювання академічного плагіату:

3.1. У наукових роботах педагогічних працівників (монографії, методичні рекомендації, підручники, навчальні посібники, дисертаційні роботи, статті, тези тощо): понад 90 % - текст письмової роботи є оригінальним (несуттєвий об'єм запозичень); від 75 % до 90 % - оригінальність тексту задовільна (незначний об'єм запозичень), проте слід переконатися у наявності і правильному оформленні цитувань та посилань на використані джерела; від 60 % до 75 % - письмова робота приймається до розгляду після доопрацювання автором (авторами) та наявності і правильного оформлення цитувань та посилань на використані джерела, оскільки має значний об'єм запозичень; менш як 60 % - письмова робота до розгляду не приймається і не може бути рекомендована до друку (захисту), оскільки має суттєвий об'єм запозичень, що трактується як плагіат.

3.2. У письмових роботах студентів (курсові роботи (проєкти), статті, тези, доповіді тощо): понад 75 % - текст письмової роботи є оригінальним (несуттєвий об'єм запозичень); від 60 % до 75 % - оригінальність тексту задовільна (незначний об'єм запозичень), проте слід переконатися у наявності і правильному оформленні цитувань та посилань на використані джерела; від 40 % до 60 % - письмова робота приймається до розгляду після доопрацювання автором (авторами) та наявності і правильного оформлення цитувань та посилань на використані джерела, оскільки має значний об'єм запозичень; менш як 40 % - письмова робота до розгляду не приймається і не може бути рекомендована до друку (захисту), оскільки має суттєвий об'єм запозичень, що трактується як плагіат.

4. Результати перевірки можуть бути оскаржені автором через подання відповідної заяви у 3-й термін після офіційного визнання наявності плагіату до Комісії з питань етики та академічної доброчесності. Заява розглядається Комісією у 3-й термін, про що складається відповідний протокол.

5. Попередження академічного плагіату:

Використання репозитарію наукових і навчально-методичних праць, курсових робіт (проєктів) з метою використання його для внутрішньої перевірки на плагіат.

Використання комп'ютерної програми для внутрішньої перевірки текстів на наявність академічного плагіату.

Проведення для здобувачів освіти, викладачів семінарів з питань наукової етики та недопущення академічного плагіату.

Проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи серед студентів на лекціях, семінарах з питань наукової етики, запобігання та виявлення плагіату у курсових роботах (проєктах).

Ознайомлення педагогічних працівників та здобувачів освіти з цим Положенням.

6. Відповідальність педагогічних працівників за порушення академічної доброчесності

1. За порушення академічної доброчесності педагогічні працівники Коледжу можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;

позбавлення права брати участь у роботі визначених Законом України «Про освіту» органів чи займати визначені законом посади;

звільнення з коледжу.

2. За порушення академічної доброчесності педагогічні працівники можуть бути також притягнені до дисциплінарної, адміністративної та/або кримінальної відповідальності.

7. Відповідальність здобувачів освіти за порушення академічної доброчесності

1. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);

повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;

відрахування з Коледжу (крім осіб, які здобувають загальну середню освіту);

позбавлення академічної стипендії;

позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.

8. Організація роботи

Комісії з питань етики та академічної доброчесності

1. Для виконання норм цього Положення, Етичного кодексу ученого України, Етичного кодексу здобувачів вищої освіти створюється Комісія з питань етики та академічної доброчесності (далі – Комісія). Комісія створюється як незалежний орган і керується у своїй діяльності Конституцією України, законодавством у сфері фахової передвищої освіти, нормативно-правовими актами Міністерства освіти і науки України, Положенням та іншими нормативними документами Коледжу й цим Положенням.

2. Комісія наділяється правом одержувати й розглядати заяви про порушення питань етики та академічної доброчесності, надавати пропозиції адміністрації коледжу щодо притягнення до академічної відповідальності.

3. Персональний склад Комісії та зміни у її складі затверджує педагогічна рада Коледжу.

4. Організовує роботу та керує діяльністю Комісії голова, який у межах своєї компетенції: скликає засідання Комісії; головує на засіданнях; організовує підготовку до розгляду матеріалів, передбачених цим Положенням.

У разі потреби голова Комісії залучає до роботи експертів та консультантів. При відсутності голови Комісії його функції й обов'язки виконує заступник голови Комісії. Секретарем Комісії призначається один із членів Комісії.

5. До складу Комісії можуть бути залучені заступник директора, завідувачі відділень, голови циклових комісій, здобувачі освіти, представники профспілок працівників та студентів, юрисконсульт, експерти з питань предмета розгляду порушення.

6. Комісія розглядає заяви про порушення норм цього Положення від педагогічних працівників, співробітників, здобувачів освіти, а також за заявою сторонніх осіб, доручень Міністерства освіти і науки України, установ,

організацій, підприємств. Заява пишеться на голову Комісії та обов'язково зазначаються особисті дані заявника.

7. Організаційною формою роботи Комісії є засідання, які скликаються за необхідності розгляду заяв. Засідання Комісії є легітимним за умови участі в ньому не менше двох третин усіх членів Комісії.

8. Рішення приймаються голосуванням та оформлюються протоколом, який підписується головою (заступником голови) та секретарем. Рішення вважається прийнятим, якщо за нього проголосувало більш ніж половина присутніх на засіданні Комісії.

9. Комісія раз на рік звітує про свою роботу перед педагогічною радою Коледжу..

10. На засідання Комісії запрошуються заявник та особа, відносно якої розглядається питання щодо порушення норм етики та академічної доброчесності.

11. Комісія за результатами проведених засідань готує вмотивовані рішення у вигляді висновків щодо виявлення чи не виявлення порушень норм цього Положення. Зазначені висновки подаються директору для подальшого вживання відповідних заходів.

12. Основні повноваження Комісії:

популяризувати принципи етики та академічної доброчесності серед спільноти коледжу;

розробляти пропозиції щодо підвищення результативності впровадження принципів дотримання академічної доброчесності та етики в освітній, науковій, виховній та інших видах діяльності та надавати на затвердження педагогічній раді Коледжу;

здійснювати консультування щодо недопущення порушень норм етики та академічної доброчесності серед педагогічних працівників, здобувачів освіти та співробітників коледжу;

одержувати, аналізувати та використовувати для прийняття вмотивованого рішення необхідну інформацію;

інші повноваження відповідно до вимог чинного законодавства України та нормативних документів Коледжу.

9. Права особи, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності

1. Особа, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності має такі права:

ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;

особисто або через уповноваженого представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;

знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності;

оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції, або до суду.